

До питання оцінки фінансових ризиків

Грищенко А.О., ас., Харківський державний університет харчування і торгівлі

Підхід до дефініції «оцінка ризику» у різних науковців неоднозначний, оскільки окремі науковці оцінку ризику розуміють як складову аналізу ризику чи підготовчий етап управління ризиком, інші поділяють оцінку ризику на якісну і кількісну складові, розуміючи під якісною оцінкою не виявлення ризику, а визначення величини ризику нематематичним способом чи характеризують результат якісної оцінки як описання міри «ймовірності виникнення ризикової події чи втрат від неї», інші автори ототожнюють поняття «оцінка» і «аналіз» чи не виділяють в оцінці якісної та кількісної складових, або ж не акцентуються на оцінці ризику як етапі, а передбачають лише його ідентифікацію і аналіз.

Основною метою оцінки фінансових ризиків задля подолання їх негативного впливу, є виявлення рівня їх дії на всі можливі втрати фінансових ресурсів, пов'язаних з джерелами виникнення: змінами купівельної спроможності грошей, непередбачених витрат і зростання витрат на забезпечення функціонування суб'єкту господарювання, його фінансування, зниженням фінансової стійкості, незбалансованої ліквідності та вкладенням капіталу тощо.

На наш погляд поняття «оцінка ризику» можна трактувати як *систематичний процес виявлення чинників і видів ризику та визначення рівня їх прийнятності для досягнення поставлених цілей в процесі діяльності суб'єктів господарювання.*

З огляду на доробки науковців пропонується блок-схема алгоритму етапів процесу ризик-менеджменту, де розмежовані оціночна, аналітична і управлінські складові, що дозволяє чітко визначити місце оцінки фінансового ризику в системі ризик-орієнтованого менеджменту.

В цілому процес ризик-менеджменту доцільно відобразити чотирьохетапним комплексом процедур:

- визначення цілі управління ризиком, що ґрунтується на наявності ризику в передбачуваному рішенні, чи на основі дослідження ретроспективних фінансово-аналітичних звітів для планування чи прогнозування майбутньої діяльності (на основі блоку аналітично-інформаційна база) ;

- оцінка ризику, яка включає ідентифікацію факторів і видів ризику, вибір показників за наявною інформацією (достовірність якої попередньо перевіряється), вибір методів і видів проведення оцінки ризику: якісної і/чи кількісної, встановлення зони і рівня ризику;

- аналіз і встановлення причин рівня наявного ризику;

- вибір методу управління ризиком, аналіз і контроль результату усунення чи зменшення рівня ризику, чи його прийняття;

- моніторинг ризику.

Одержані результати повинні документуватись з метою використання одержаної інформації в подальшій діяльності суб'єктів господарювання.

Пропонований алгоритм може бути застосований як до оцінки, аналізу і управління фінансовими ризиками, пов'язаними з окремими управлінськими рішеннями, так і до оцінки загального фінансового ризику підприємства.